

Lausunto

14.10.2024

Asia: VN/30163/2023

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi**

### Visio

**Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon visiota?**

**Kyllä / En. Jos ette, kuvailkaa mahdolliset muutostarpeet.**

En

### **Mahdolliset muutostarpeet.**

Visio voisi olla rohkeampi, innostavampi ja kunnianhimoisempi. Visiossa ei ole luettavissa neljää tavoitetta, jotka sen tulisi sisältää, esimerkiksi taiteen ja kulttuurin merkitys Suomen kansainvälistämisessä tai kulttuurin tekijät ja sisällöt avainasemassa. Nyt visiossa painottuvat tavoitteiden kohdat 1 ja 3. Muotoilusta: kulttuuri- ja elinkeinopolitiikka eivät yksin tuota ihmisten osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemuksia, vaan ne ovat työkaluja siihen. Visioon olisi hyvä lisätä taide, sillä kulttuuri laajassa merkityksessään on paitsi epämääräinen myös välineellistä taiteen palvelemaan muita arvoja..

Esimerkiksi näin:

2040-luvulla Suomi on kansainvälisesti tunnettu korkealaatuisesta taiteestaan ja ainutlaatuisesta kulttuuristaan. Kulttuuri ja taide ovat vahvistava ja yhdistävä voima, joka inspiroi rakentamaan kestävämpää, elinvoimaisempaa ja inhimillisempää tulevaisuutta. Suomen taide- ja kulttuurialan menestys on onnistuneen kulttuuri- ja elinkeinopolitiikan tulosta, jossa ihmisten kokema osallisuus ja merkityksellisyys vahvistavat laaja-alaista sivistystä ja hyvinvointia sekä tuottavat merkittävää yhteiskunnallista ja taloudellista arvoa.

### Tavoitteet

**Kannatatteko kulttuuripoliittisen selonteon neljää tavoitetta?**

En, tavoitteet eivät vastaa omaa näkemystäni

**Jos vastasitte en, kuvailkaa tiiviisti mahdolliset muutostarpeet.**

Selonteon tavoitteista puuttuu myös kokonaan yhdistysten merkitys kulttuurikentässä, vaikka suuri määrä kulttuuritoimijoista ovat nimenomaan yhdistyksiä. Erilaiset yhdistykset, yhteisöt ja osuuskunnat ovat elintärkeitä taide- ja kulttuurikentän reslienssin vahvistamiseksi, sillä ne tarjoavat paitsi yksilöitä vakaamman ja turvallisemman ympäristön työntekoon myös toimivat merkittävänä työnantajina ja turvaverkkoina. Yhdistystoiminta on myös kiinteä osa suomalaista kulttuuriahistoriaa ja sen nykyisyyttä.

## Toimenpide-ehdotukset

**Tässä on lueteltu yhdeksän toimenpidekokonaisuutta. Mitkä raportin toimenpide-ehdotuksista ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa? Valitse ensin yksi (1) haluamasi toimenpidekokonaisuus ja kirjoita sen jälkeen haluamasi toimenpide-ehdotukset alla olevaan tilaan kaikki peräkkäin. Valitse yhteensä enintään viisi (5).**

Kulttuurin kukoistava toimintaympäristö ["Kulttuuri- ja luovien alojen julkinen rahoitus ja rakenteet parantuvat vuoteen 2040 mennessä niin, että luovan talouden osuus bkt:sta kaksinkertaistuu" -toimenpide on liian epämääräinen. Aikajänteen tulee olla lyhyempi välietappeineen. Kulttuuribudjetin pitää kasvaa vähintään 1% valtion budjetista. Taidealan toimintaedellytyksiä pitää parantaa pitkäjänteisesti joustavilla ja monivuotisilla tuilla, lainsäädännöllä sekä kehittämällä taiteilijoiden työmarkkina-asemaa. ]

## Oma roolinne tulevassa toimeenpanossa

**Millaisena näette oman tai edustamanne tahon roolin kulttuuripoliittisenselonteon toimeenpanossa?**

WAUHAUS on taidekollektiivi, jolla on olennainen rooli esittävän taiteen kentällä taiteen tekijänä, kansainvälistäjänä, työllistäjänä ja kehittäjänä. Olemme jatkossakin mukana kehittämässä toimintaympäristöämme elinvoimaisemmaksi ja sen rakenteita sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävämmiksi

## Tiivistelmä näkemyksistänne

**Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kulttuuripoliittista selontekoa koskevat huomionne.**

Selonteon suurin haaste on, että sen muutoin hienot tavoitteet ovat utopistisia nykyisten ja tulevien leikkausten valossa. Ne ovat suuressa ristiriidassa hallituksen suunnitteleminen leikkaustoimien kanssa. Lisäksi selonteosta välittyy markkinavetoinen ajattelu ja taide jää helposti kulttuurin laajemman merkityksen sekä luovan alan jalkoihin. Vaikka taideala voi hyötyä erilaisista liiketoiminta- ja rahoitusmalleista, valtion vastuu ja tuki eivät saisi korvaantua niillä. Kasvun ja tuen tulisi erityisesti painottua kulttuuriin ja taiteeseen, jotka sopivat planetaaristen rajojen puitteisiin. Ilmastokriisiin ja ekologiseen kestävyteen olisi syytä muutenkin kiinnittää erityistä huomiota selonteossa.

Selonteossa on melko kattavasti tunnistettu taiteen toimintaympäristö sekä kulttuurin merkityksiä ja vaikutuksia yhteiskunnassa. Liitteiden nykytilan kuvauksesta voisi tuoda enemmänkin sisältöjä selonteon alkuun tarkentamaan nykytilannetta. Koska asiakirja toimii toimenpidesuunnitelmaa

ohjaavana työkaluna, on olennaista, että tavoitteissa olisi jo nyt enemmän konkretiaa, jotta ne päätyisivät myös toimenpidesuunnitelmaan asti.

Konkreettisia toimia, jotka tulisi olla mainittuna selonteossa olisivat esimerkiksi tarkempi toimeenpanon aikataulu, sillä vuoteen 2040 tähtäävä aikajänne on kentällemme liian pitkä ja epämääräinen. Laajoja tukirakenteita tarvitaan kipeästi jo nyt. Kiireellisinä toimenpiteinä tulisi taiteilijoiden työmarkkina-asemaa selkeyttää ja taiteilija-apurahat sitoa mediaanituloon sekä luoda riittävän joustavia, monipuolisia ja -vuotisia avustuksia, jotta yhteisöt voivat kukoistaa ja kansainvälistyä tekemällä pitkäjänteisiä suunnitelmia sekä työllistämällä taiteilijoita ja alan ammattilaisia inhimillisiin työolosuhteisiin. Kulttuuribudjetin nostaminen vähintään yhteen prosenttiin tulisi olla myös selkeästi mainittu tavoitteena.

Hovi Julia  
W A U H A U S ry